

Amíg anyuka tanul, a gyerekek a rajzolatnak

Esély a hátrányos helyzetűeknek

Szabadidejükben tanulnak Szeged új felnőttoktatási intézményének hallgatói, akik érettségi bizonyítványt szeretnének szerezni.

Amíg apuka vagy anyuka az iskolapadban ül, kisgyermek – akit éppen nem tudott kire bízni – a tanári szobában rajzolat. Nem ritka esemény ez a Szegedi Felnőttoktatási Középiskolában. A munka mellett tanulók hetente három fél napot töltenek a tantermekben: szerdán és pénteken délután, szombaton délelőtt vehetnek részt az órákon.

A Gábor Dénes gimnázium és szakközépiskola épületében szeptember óta működő oktatási intézmény igazgatója, *Máthé József* elmondta, hogy az iskolát az Esély a Hátrányos Helyzetűekért Alapítvány hozta létre. Az intézményben többféle képzés folyik. A dolgozók gimnáziumába azok iratkozhattak be, akik korábban elvégezték a gimnázium vagy szakközépiskola első három évét, de tanulmányaikat nem fejezték be. Az oktatási törvény megváltoztatása miatt a képzési forma rövidesen megszűnik: utoljára 2004-ben érettségizhetnek az ide járó tanulók.

– A felnőttek középiskolájáé a jövő! – jellemezte a következő képzési formát az igazgató, aki maga is pedagógus: földrajz-történelem szakos középiskolai tanár. Kifejtette, hogy az egységsülő középiskolai felnőttoktatás normái szerint kialakított tananyag és követelményrendszer megfelel a kor követelményeinek. A felnőttek középiskolájába az általános iskolát vagy szakmunkásképzőt végzetek, illetve a középiskolát a második év után abbahagyó hallgatók jelentkezhetnek.

A Szegedi Felnőttoktatási Középiskolába jelenleg összesen 105 tanuló jár. A képzés költségeit állami normatívából fedezik. A hallgatók havonta 2 ezer

forint tandíjat fizetnek (az első félév ingyenes volt), négyes átlag fölött az oktatás ingyenes. Akinak a jelképesnek mondható tandíj előteremtése gondot okoz, részletekben is fizethet.

Máthé József terveiben többféle szakképzés beindítása is szerepel, többek között könnyűipari, térinformatikai, számítástechnikai és nyelvtanítást is szerveznek.

Az órák látogatása nem kötelező, de félévkor és a tanév végén mindenki beszámoló vizsgát tesz. A követelmények magasak, hiszen közös cél, hogy a képzés végén kiadott bizonyítvány egyenértékű legyen a nappali tagozatos iskolában szerzett oklevéllel.

A tanulók többnyire a jobb és biztosabb álláslehetőség és persze a magasabb fizetés reményében vállalják a munka után bizony fárasztó tanulást. A tanuló dolgozók kötelező munkahelyi támogatása már nem szerepel a Munka törvénykönyvében. A támogatás már csupán „adható”.

Többen főnökük, igazgatójuk tudta nélkül járnak iskolába, s nem vennék szívesen, ha munkahelyükön kitudódna a dolog. Egy családós férfi főiskolára készült, s az éjszaka óráiból lopja el a tanulásra szánt időt. Egy fegyveres testületnél szolgáló fiatalember azért jelentkezett, hogy munkakörét az uniós követelményeknek is megfelelően láthassa el.

Egy ifjú hölgy viszont elismeréssel szolt munkahelyéről, a Tisza Volán Rt.-ről: munkáltatójától vizsgaszabadságot, tankönyvtérítést is kap. Ő is főiskolai diploma megszerzését tűzte ki célul.

Krisztin Tamás taxizik, egyéni vállalkozó. Két fuvar között, a kocsiban is tanul. Neki is van családja, lakáshitelt vettek föl. A megélhetés azonban nehéz, ezért – bár munkáját szereti – biztosabb állást szeretne. Úgy gondolja, érettségivel könnyebb lesz.

NY. P.

A város reménysége, avagy „iskola a határon”

A tudásközpont nagyüzeme

Szeged igazi egyetemi város. Az utcakép elengedhetetlen részét alkotják a diákok.

Fotó: Schmidt Andrea

Ahogy a uniós regionális szemlélet honosodik nálunk, egyre természetesebben dél-alföldi tudásközpontnak, vagy a régió szellemi centrumának nevezik Szeged egyetemét. Most egy másik nézőpontból, a város „nagyfogyasztójaként” és legnagyobb munkáltatójaként vesszük szemügyre a Szegedi Tudományegyetemet (SZTE).

A história is megérne persze egy misét, ám most legyen elég annyi: 82 esztendővel ezelőtt teljesült a szegedi polgárok régi vágya, s az 1872-ben alapított kolozsvári egyetemet ideiglenesen a városban helyezték el. Klebelsberg Kunó támogatása mellett a szegediek lelkesedése és áldozatvállalása is kellett ahhoz, hogy az egyetem viszonylag rövid idő alatt meggyökeresedjen, szervüljön itt. Megtörtént, olyannyira, hogy amikor 1940-ben a Ferenc József Tudományegyetem visszaköltözhetett Kolozsvárra, az akkori oktatási kormányzat új egyetemet alapított Szegeden. Az ötvenes évek elején kettéválasztották, ám az universitas szellemisége tovább élt, tartópillére lett a 2000-ben megkezdődött „újraegyesülési folyamatnak”.

A város arca

A tudományok szabad művelőinek és tanulóinak autonóm közössége az eltelt időben olyan szellemi értékeket halmozott fel, amelyek révén a szegedi universitás megbecsült helyet szerzett magának az ország és a világ egyetemi szférájában. Nehéz lenne itt felsorolni mindazon tudósok nevét, akik ehhez az egyetemhez kötődtek, itt alkottak, tanítottak és eredeti gondolataikkal, kutatási eredményeikkel jobbitva a világot, az egyetemes tudomány legnagyobbjai közé emelkedtek.

Geopolitikai helyzetéből hol előnyöket szerző, hol hátrányokat húzó város mára az egyeteméről ismerzik leginkább, s az ott összpontosuló értékeket tartja a legnagyobb fejlődési esélyének. A városlakók számára azonban talán nem eléggé nyilvánvaló, hogy miféle mindennapos előnyökkel is jár Szegednek az SZTE léte. Ennek bizonyítására te-

szünk kísérletet, amikor jobbra adatokkal, beszédes számokkal, tényekkel igyekszünk alátámasztani: azon túl, hogy a világ az egyetem révén ismeri Szeged nevét – vagyis, ahogyan manapság mondják, ez a város legfőbb reklámhordozója, PR- és marketingtényezője –, az egyetem a város nagyfogyasztója, legnagyobb munkáltatója, idegenforgalmi vonzerővel, s talán legújabbban tökevonzó képességgel rendelkező intézménye is.

Az egyetem polgárai

A jelenleg tizenegy karral működő SZTE-n több mint hat és fél ezren dolgoznak. Közülük 1540-en oktatók, kutatók (579-en orvosok). Tizenötén tagjai a legmagasabb hazai tudományos köztestületnek, a Magyar Tudományos Akadémiának. Az oktatók közül 196-an alkotják a professzori kart, 801-en rendelkeznek tudományos fokozattal. Az egyéb dolgozók (nem oktatók) száma több, mint ötezer, közülük felsőfokú végzettséggel rendelkezik 1211 szakember. Az adminisztráció, az ügyvitel területén foglalkoztatottak száma 684, kulturális szakmai munkakörökben pedig 126-an dolgoznak.

Az Állam- és Jogtudományi, az Általános Orvostudományi, a Bölcsészettudományi, az Egészségügyi Főiskolai, a Gazdaságtudományi, a Gyógyszerésztudományi, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai, a Mezőgazdasági Főiskolai, a Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai, a Természettudományi, valamint a Zeneművészeti Főiskolai Karon (konzervatóriumban) összesen majdnem harmincezer diák tanul. Közöttük külföldiek és a határokon túlról érkezett magyarok.

Szervezet

Az SZTE-nek három gyakorló közoktatási intézménye van, a Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium, az ugyancsak Ságváriról elnevezett gyakorló általános iskola és a tanárképző főiskolai kar gyakorló általános iskolája. A nem gyakorló közoktatási intézmények közül kettő óvoda, a harmadik a konzervatóri-

um alapfokú művészeti oktatási intézménye. Pillanatnyilag négy központi oktatási egység szolgál: a számítástechnikai, a könyvtár, az idegen nyelvi és a sportközpont. Az egyéb központi egységek: a rektori hivatal, a stratégiai, a PR-, a pályázati iroda, a Szegedi Egyetem című újság, a kulturális iroda, az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat (EHÖK), az Európai Tanulmányok Központ, a fűvészkert, a levéltár, a Közalkalmazotti Tanács, a biztonságsszervezés (vagyoni-, tűz-, munka-, környezet-, sugár- és polgárvédelem), a Gazdasági és Műszaki Főigazgatóság.

A karok és az egyetem egyéb részlegei (beleértve a klinikákat is) a város területén összesen 230 épületben működnek.

Pénz

Az egyetem idei évi költségvetési főösszege 32 milliárd 500 millió forint. Az összeg az egyetem működési feltételeinek biztosítására szolgál. Majdnem 15 milliárd 300 millió ebből az Oktatási Minisztérium költségvetési támogatása, közel 17 milliárd 200 millió pedig a tervezett saját bevétel (benne a gyógyítótevékenység OEP-finanszírozása).

A tudományegyetem folyamatban lévő nagyberuházása az Ady téren épülő tanulmányi és információs központ, amely jövőre készül el, minőségi változást hoz az egyetemi szolgáltatásokban és gazdagítja a városi kultúrát is (konferenciaközpont).

A regionális és országos ipari kapcsolatok szervezésére, a tudás- és technológiai transzfer gyakorlati megvalósítására az SZTE és a város kiemelkedő gazdasági szereplőinek részvételével megalakult a Kooperációs Kutatási Központ és annak munkaszervezete, az Unikitech Kht. A kutatási-fejlesztési tevékenységre épülő gazdasági eredmények elérése, csúcstechnológiákat alkalmazó iparágak honosítása érdekében megalakult a Szegedi Biopolisz elnevezésű élettudományi konzorcium az egyetem, a szegedi biológiai kutatóhelyek és az önkormányzat összefogásával, s folyamatban van egy bioinnovációs cég életre hívása.

SULYOK ERZSÉBET

Félmillió az aradi szabadságszoborra

Botka László szegedi szocialista polgármester polgármesteri alapjából 500 ezer forinttal támogatja az aradi szabadságszobor felújítását. Előzőleg találkozott az RMDSZ aradi szervezetének ve-

zetőivel és az RMDSZ-es politikusok elmondták, hogy szeretnék helyreállítani az 1925-ben lerombolt városi szabadságszobrot. Botka úgy véli, az ügyet a szegediek is fontosnak tartják.